

TASA-ARVOTOIMIKUNTA 15/2020**Aika:** 18.2.2021 klo 16.37-18.28**Paikka:** Teams -etäkokous**Osallistujat:**

Tasa-arvotoimikunnan jäsenet:

Kasper Kivistö, pj X
Roby Mountrakis, varapj X (poistui 17.55)
Anniina Iskanius X
Björn Bonsdorff
Panu Mäenpää X (poistui 17.48)
Milla Pyykkönen
Nelli Ruotsalainen

varajäsenet:

Tapani Vuola
Irma Marttila
Mukhtar Abib
Anna Jungner-Nordgren
Ogechukwu Eneh
Saku Etholén
Annu Kempainen X (paikalla 17:18)

Pysyvät asiantuntijat:

Tuija Mustajärvi, suunnittelija, tasa-arvotoimikunnan esittelijä X
Nitin Sood, yhdenvertaisuustoimikunnan esittelijä X

Muut asiantuntijat:

Maria Salenius, erityisasiantuntija, Kuntaliitto X
Marko Karvinen, strategiapäällikkö, kaupunginkanslia X
Pia Mäkeläinen, sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikkö, lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmän puheenjohtaja, sosiaali- ja terveystoimiala X

ESITYSLISTA**1. Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 16.37.

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**Esitys:** Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Päätös:** Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**3. Esityslistan hyväksyminen****Esitys:** Hyväksytään esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

4. Kokouksen 14/2020 pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään pöytäkirja 14/2020.

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja 14/2020.

5. Katsaus kuntakentän ajankohtaisiin tasa-arvoasioihin

Asia: Kuntaliiton erityisasiantuntija Maria Salenius esittelee kuntakentän ajankohtaisia kuulumisia tasa-arvoon liittyen.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Kuntavaaleihin vaikuttaminen on Kuntaliiton tärkein prioriteetti kevään aikana. Kuntaliitto pitää luottamushenkilöiden roolia tasa-arvoasioiden nostajana keskeisenä ja järjestää ehdokkaille koulutuksia tasa-arvosta. Muita kuntakentällä ajankohtaisia tasa-arvoaiheita ovat Saleniuksen mukaan mm. parempi puuttuminen sukupuoleen perustuvaan ja lähisuhdeväkivaltaan, tasa-arvosuunnittelun edistäminen ja parempi kytkeminen kuntien muuhun strategiseen suunnitteluun, sukupuolivaikutusten ennakoarviointi ja sukupuolitietoinen budjetointi eli sukupuolinäkökulman huomioiminen talousarvio- ja taloussuunnitteluprosessissa. Sukupuolen moninaisuuden tunnistamisessa on vielä kehitettävää kuntakentällä.

Toimikunta tunnisti samanlaisia haasteita Helsingin kaupungin päätöksenteossa, esimerkiksi tasa-arvosuunnitelman kytkemisessä muihin strategisiin asiakirjoihin. Toimikunta totesi, ettei Helsinki kaikessa tasa-arvotyössä välttämättä ole edelläkävijä ja työtä tasa-arvon edistämiseksi pitää tehdä aktiivisesti. Toimikunta toivoi, että uudelle toimikunnalle järjestettäisiin samanlainen alustus kuntakentän ajankohtaisista tasa-arvoasioista heti uuden valtuustokauden alussa.

Päätös: Merkittiin esitys ja siitä käyty keskustelu tiedoksi.

6. Helsingin uuden kaupunkistrategian valmistelu

Asia: Kaupungin strategiapäällikkö Marko Karvinen esittelee strategiavalmisteluprosessia. Keskustellaan sukupuolten tasa-arvon näkökulman huomioimisesta strategiatyössä.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Strategiapäällikkö kertoi, että strategiavalmistelussa on neljä vaihetta, joista tällä hetkellä on meneillään virkakunnan valmisteluna tehtävä strategian tietopohjan kokoaminen. Karvinen painotti, että kyse on nimenomaan tietopohjasta, ei strategialuonnoksesta; poliittinen strategiavalmistelu käynnistyy vasta vaalien jälkeen ja varsinaiset painopisteet ja linjaukset määrittyvät vasta tuolloin. Poliittisten toimielinten ei näin ollen ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista antaa erillisiä lausuntoja, mutta keskustelua voidaan käydä.

Toimikunta totesi, että toimialojen välillä on vaihtelua siinä, kuinka hyvin tasa-arvoasiat huomioidaan ja priorisoidaan kunkin toimialan toimintasuunnitelmissa, ja tasa-arvoasioiden edistäminen on usein edelleen yksittäisten ihmisten vastuulla kokonaisvaltaisen edistämisen sijaan. Lisäksi toimikunta pohti, miten toimialoja voitaisiin kannustaa edistämään tasa-arvoa esimerkiksi tulospalkkioiden avulla. Sukupuolijakauma on edelleen hyvin vääristynyt kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstössä, erityisesti varhaiskasvatuksen palvelualalla. Henkilöstön osalta olisi hyvä kiinnittää huomiota myös palkkakehitykseen. Strategian tietopohjassa olisi toimikunnan mielestä hyvä kartoittaa henkilöstön tasa-arvo-osaamista.

Päätös: Merkittiin esitys ja siitä käyty keskustelu tiedoksi.

7. Kaupungin lähisuhdeväkivaltatyö

Asia: Toimikunta on määrittänyt kaupungin lähisuhdeväkivaltatyön seurannan yhdeksi painopistealueekseen ja mm. antanut asiaan liittyvän lausunnon. Kaupungin uusi lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä nimettiin loppuvuodesta 2020. Uuden työryhmän puheenjohtaja Pia Mäkeläinen esittelee uuden työryhmän kokoonpanon ja jatkosuunnitelmia.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyöryhmä on asetettu kansliapäällikön päätöksellä toimikaudeksi 1.1.2021—31.12.2025. Sen tehtävänä on mm. edistää valtakunnallisten suositusten ja toimenpide-ehtotusten paikallista toimeenpanoa Helsingissä, seurata lähisuhdeväkivaltarikoslukumäärän kehitystä ja tehdä esityksiä lähisuhdeväkivaltaa ehkäisevistä toimenpiteistä, tiedotuksesta ja koulutuksesta. Työryhmän kokoonpanossa on joitakin toimikunnan aiemmassa lausunnossaan ehdottamia tahoja. Mäkeläinen totesi, että uusi työryhmä voi tehdä asioita myös eri tavalla kuin edeltävä ryhmä.

Toimikunta totesi, että uuden työryhmän esittely heti sen kauden alussa on hyvä pohjustus tulevaisuuden yhteistyölle toimikunnan ja työryhmän välillä. Toimikunta toi esille, että työryhmässä olisi hyvä olla asiantuntemusta seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tilanteesta. Lisäksi tiedotuskampanjoissa olisi hyvä pohtia näkökulman ja sitä kautta vastuun siirtämistä uhreista tekijöille. Toimikunta huomautti, että se on

aiemmassa lausunnossaan esittänyt muun muassa naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen toimintasuunnitelman valmistelua kaupungissa valtuuston päätöksen (2018) mukaisesti. Lisäksi lähisuhdeväkivaltarikoslukumäärä ei ole tällä hetkellä saatavilla sukupuolitiedoilla, jolloin tilanteesta ei saa kokonaiskuvaa tasa-arvonäkökulmasta. Lähisuhdeväkivaltatyöhön pitäisi voimakkaammin integroida tasa-arvonäkökulma, eikä nähdä sitä ainoastaan hyte- tai turvallisuuskysymyksenä. Lähisuhdeväkivaltakoordinaattorin palkkaus ei ole edennyt, mutta Mäkeläinen sanoi ottavansa asian puheeksi työryhmässä.

8. Toimikunnan loppukevään vaikuttamistyö

Asia: Täsmennetään toimikunnan suunnitelmia mahdollisen strategiavaikuttamisen ja uuden toimikunnan evästämisen suhteen.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Toimikunta totesi Karvisen esityksen pohjalta, että sen ei ole tarkoituksenmukaista tehdä viranhaltijoiden vetämään strategiavalmisteluun (tietopohjakoontiin) erillistä kannanottoa tai lausuntoa. Kauden päätteeksi laadittavassa yhteenvetoasiakirjassa on tärkeää nostaa esiin keskeisimpiä asioita tasa-arvon näkökulmasta poliittista strategiavalmistelua varten eli jäsenten taustapuolueiden tietoon. Asiakirja toimisi evästyksenä myös uuden toimikunnan jäsenille, koska se loisi pohjaa uuden toimikunnan työlle. Vaikuttavuutta lisäisi myös, jos toimikunnan jäsenillä olisi valmiudet ja osaaminen vaikuttaa oman puolueen toimintaan. Evästyksessä pitäisi tulla esille selkeästi toimikunnan rooli ja toimikunnan jäsenten omat roolit. Yhteenvetoasiakirja osoitetaan uuden toimikunnan jäsenille.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Päätettiin, että kauden päätteeksi laadittava yhteenvetoasiakirja kohdennetaan uuden toimikunnan jäsenille.

9. Muut asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

10. Seuraavat kokoukset

Asia: Tasa-arvotoimikunnan kokoukset pidetään keväällä klo 16.30-18.30 **to 18.2., to 18.3. ja to 15.4.**

Joulukuussa sovittu toukokuun kokousvaraus (13.5.) siirretään viikkoa aiemmaksi (**6.5.**), koska 13.5. osuu helatorstaille. Kokoukset pidetään Teams-etäkokouksina niin kauan kuin koronatilanne sitä edellyttää.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

11. Kokouksen päättäminen

Päätös: Kokous päätettiin kello 18:28.